

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Macherentini Societatis Iesv Theologi,
Explanatio Catechismi Catholici**

Macherentinus, Johannes

Colon., 1612

De Purgatorio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39397

DE PURGATORIO.

Ad qua loca iudicati destinantur?

TRia sunt genera hominum, in quos à Christo Iudice, statim à morte sententia profertur. Primò, quidam enim ex hac vita discedunt, obstricti peccato mortali ut Gentiles, Iudæi, omnesque hæretici, præterea Catholici illi, qui peccata sua pœnitentia non deleuerunt. Hi omnes omninò, durissima Christi sententia sempiternis flammis adiudicantur, quorum numerus cum sit longè maximus magnopere vereri quilibet debet, ne illo etiam ipse comprehendatur.

Secundò, sunt qui plenè atque perfectè, peccatis purgati, multisque operibus bonis meritisque redundantes vita decedunt, qui statim à corpore ad vitam æternam transmittuntur; paucissimi rarissimique illi sanè, quod ingens sit splendor gloriæ cœlestis, ad quem difficillimum est attingere laboribus nostris.

Sunt igitur Tertio, inter hos medijs Catholici, amici Dei, diuinaque gratia ornati, qui ob internū Spiritus S. donum amicitiamque Dei securi sunt, & tuti à gehenna, neque tamen ob sordes quasdam, reliquiasque peccatorum ita mundi, ut digni habeantur consortio sanctorum, atque his purgatorium designatur.

Ee 4 Qui

Qui mittentur ad purgatorium?

Primò, qui post mortalia peccata, dolorem quidem syncerum & sufficientem ad culpam, non autem ad pœnam omnem auferendum, concipiunt, sed morte præuenti nondum Baptismo, (aut si quidem Christiani sint) pœnitentiæ sacramento sunt expiati, & si admodum pauci, quod rara sit vera contritio extra sacramentum.

Secundò, qui à peccatis mortalibus pœnitentiæ sacramento purgati fuerunt, sed dignos pœnitentiæ fructus non egerunt. Horum in purgatorijs ignibus est ingès numerus, quod verè in hac vita homines de satisfactione nihil vel parù cogitent, sed omnem satisfactionem in futurum sæculum referuent.

Tertiò, qui mortalibus quidem peccatis liberi decedunt, sed quotidianis & venialibus occupati.

Quod nam inter hos est discrimen?

Horum aliqui grauioribus, quæ proximè ad mortalia accedunt, qualia sunt iurare, in re non magna fraudem facere, mentiri, in templis irreuenter inambulare. Alij minus quidem graua habent, sed quæ difficultè vitare queas; vt temporis aliquid otio & frivolis terere, ad laudem suam leuiter loqui, in cogitatione illicita non nihil hæere; paulò amplius quam sibi aduertat necessarium, vel

vel ad sanitatem vtile, potus aut cibi sumere. Alij denique minima sine quibus propter naturæ nostræ imbecillitatem, hæc vita non ducitur, cuiusmodi sunt otiosum verbum, inanis risus, distractio mētis in orationibus, levis oblectatio in laude, & motus illi, quos Theologi secundò primos appellant, hoc est, affectiones malarum cogitationum, quibus priusquã plenè aduertat, voluntas tangitur & leuiter oblectatur. Hæc omnia debent perpurgari, quia nihil inquinatum aut minima labe aspersum intrabit in gloriam beatorum: Apostoli omnes Christi testimo- *Ioan. 13*
nio mundi erant, dictum est tamen B. Petro; *nisi te lauero*, hoc est, nisi absterfero pulueres pedum tuorum, leuiaque peccata deleuero, *non habebis partem mecum*; quia etiam qui lotus est, mundusque totus, opus habet, vt pedes lauentur, & non tantum ligna, sed fænũ quoque & stipula, adeoque festuca, igne absumuntur.

Vnde hanc doctrinam hausisti?

Ex similitudine qua B. Paulus, cuiusque *1. Cor. B.* animæ post mortem, particulare iudicium declarauit, intelligimus, neminem prorsus hominem euasurum ignem, hoc est, diuini iudicij rigorem & seueritatem, ad quam seueritatem id omne pertinet, quicquid inter mortem & æternam beatitudinem, vel

Ee 5 dam-

damnationē intercedit: Sicut enim ad molestias examinis, quo ad altiores gradus studii parantur, refertur quicquid ante gradum, aut ascensum difficultatis ex malis responsis oritur, qualia sunt confusio, obiurgatio præceptoris, terrores & verbera; Ita ad CHRISTI iudicium & examen pertinet, timor, pudor, purgatorius ignis, & maiores minotestue cruciatus, & tormenta, pro meritis & conditione vniuscuiusque.

Qui Paulo argentum, aurum & lapides præcipit.

Qui igitur in hac vita, vel martyrio, vel longa infirmitate, varijsque malis à Deo immisissis, vel spontaneis pœnitentijs, corporisque molestijs omnino purgatus, nihil præter aurum, argentum, lapidesque pretiosos secum defert, facile sustinebit iudicium & examen illud rigidissimum; sicut discipulus diligenti, diurnoque studio paratus; non fert molestè examen præceptoris.

Qui verò attulerit maculas, & in hoc examine non per omnia, vt par est, Christo laudici, responderit, admittetur ille quidem ad gradum honoremque vitæ & gloriæ sempiternæ, sed non sine reprehensione, seu suæque doloris: qui dolor peccatorum magnitudinē multitudinique respondebit.

Quid lignum, fœnum & stipula.

Ligna id est maiora absumentur tardius, fœnum, id est, minora citius; stipula atque festuca, id est, minima, sola motu transit usque auferentur per ignem.

Quam

*Quam felix qui à gehenna liber, purgatorijs
ignibus, post hanc vitam mun-
datur?*

Itane parui faciendas putas : Memento
eas pœnas esse grauissimas & acerbissimas,
quantas secundum sententiam B. Augusti:
nulli passi sunt martyres, pro iustitia : Vel
impij pro flagitijs. Cogita lœtum ignem cra-
ticulæ B. Laurentij; cogita confractiones os-
sum, membra contusa, cutem detractam,
bouem Phalaridis, & quicquid tormento-
rum cuiquam illatum est ; grauior est pœna
quæ te expectat; CHRISTI quidem Domini
passio superauit cæterorum omnium viuen-
tium dolores; sed grauiores sunt illa, purga-
torij cruciatus, ad quos ad eò serena fronte,
& erecto animo tu festinas; B. Apostolus vo-
cat eum nomine ignis, quo nihil in hac vita
vehementius torquet & affligit. *Malch. 3.*
Malachias Propheta CHRISTVM purgatorio igne, ani-
mas mundantem, facit similem homini, qui
in ardentissima fornace conflatur aurum at-
que argentum, conflatumque cœlat, ne quid
fordium vlla in parte restet. Si cogites homi-
nem nimio ardore liquefactum per minu-
tissima coli foramina transmitti, intelli-
ges grauissimos cruciatus à pro-
pheta significari.

Vnde

*Vnde colligis tantam purgatorij
acerbitatem?*

Possumus ex ijs, quæ in hac vita contingunt, aliquo modo seueritatem Christi, in animas quæ purgatorijs ignibus expiantur, conijcere. Tribus potissimum modis luunt in hac vita pœnas homines pro peccatis.

Primò quas homines ipsi assumunt. Secundò quas Deus infligit, morbis, bellis, fame, persecutionibus alijsque modis. Tertio quas Ecclesia, per ministros suos sacerdotes, imponit:

Et quidem si eas pœnitentias consideremus, quibus se complures, sua sponte, pro peccatis multarunt, inueniemus grauissimos labores, & corporis cruciatus longæ acerrimos. Simeon stilites multis annis sub dio, in columna stetit; alij continuis ieiunijs, cilicijs, frigore, verberibus, carnem afflictarunt, neq; vllam corpori quietem reliquam fecerunt;

Deus etiam grauissimè peccata castigat, vt enim Adamum Dauidè & Moysen præmittamus, aliaque veteris, nouique testamenti exempla; B. Hilarion (vt author est B. Hieronymus in vita ipsius) semel non nihil in oratione pro fragilitate humana distractus, sentit sibi insidentem diabolum, calcibus pungentem, cædentem, grauiterque affligentem.

Postremò Ecclesia Dei, magnas olim pœnitentias in peccatores constituit, ieiunia, publicam confusionem, vigiliis, multaque id genus; & quidem hæc pro gravitate peccatorum magis vel minus diuturna; quosdam totam quadragesimam voluit pœnas dare, alios per annos, alios septē, nonnullos per omnem vitam. Si igitur homo ipse velletus carne, tam grauibus pœnitentijs iudicet peccata sua expianda, quid Deum facturum censes, qui nec minimum verbum otiosum, impunitum patietur abire.

Et si Deus in hac vita, tam graues pœnas à peccatoribus exigit, in tempore misericordiæ, & vbi non solum satisfaciunt opera, pœnæque hominum, sed etiam apud Deum merentur, quam graues erunt illæ, quæ in futuro sæculo dependentur? in sæculo non misericordiæ, sed iustitiæ, vbi non merito locus erit, non satisfactioni, sed satis passioni. Denique si mater Ecclesia, in sinu suo ita grauer filios suos castigat, quam grauius animaduertet Deus Pater in filium, à matris sinu ipsa nimirum visibili Ecclesia aliò abreptum? grauiora sunt nempe verbera patrum, quam matrum.

Porro quæ efficiunt magnitudinem tormentorum istorum?

Primò, locus subterraneus, horridus, tenebricosus.

Secun-

Secundò, dæmones qui & præsentia sua, funestoq̃ue aspectu terrebunt, & administri erunt iustitiæ Dei.

Tertiò, ignis ipse, aut frigus, quo admirabili modo, animæ, licet à corporibus distractæ, diuina potentia torquebuntur.

Quartò, dilatio visionis Dei, quæ animam à corpore laxatam, nihilq; præter Deum suum desiderantem, supra id quod explicari potest, affliget. Sicut enim diuturna fames & sitis, ita vehementer cruciat hominem, vt quiduis tentare & aggredi audeat ad famem sitimq̃ue sedandam, malitq̃ue quouis alio quam isto mortis genere interire, ita anima corpore soluta, non amplius voluptatibus huius mundi præpedita, intelligens, quam suauis sit Deus, qui solus desiderium explet rationalis creaturæ, mirabili cupiditate auct videre Deum, eiusque præsentia latari: tantoq̃ue famis cruciatu, vt plerisque dicatur, hæc sola pœna, in purgatorio infligi.

Quintò, temporis vel æui illius longitudo, non enim horam vnã atque alteram, durat hæc pœna, aut paucos dies, interposita noctis quiete, sicut in hac vita; sed dies subinde multos & annos

Vnde vero id colligis?

Gen. 50.

Iosephus septuaginta septem diebus defleuit

fleuit parentis delicta, non dubitans quin tot diebus potuissent puniri. Vetustissimus est in Ecclesia vsus anniuersariorum sacrificiorum, pro animabus fidelium, quia creditum semper fuit à Christianis, nonnunquã annos aliquot in his pœnis consumi. Et sanè si vnum mortale peccatum, septem annorum satisfactione, iuxta veteres Canones pœnitentiales, expiabatur, qui multis grauibusque criminibus vitam suam commaculauit, an non plurimorum annorum purgatione indigebit, nisi Ecclesiæ viuientiumque suffragijs adiuuetur?

Qui ista, qua par est attentione expendet, non reponet in magna fœlicitate, in flammis purgatorij versari. Si enim hominem extrema inopia laborantem, fameque morientem, nemo fœlicem dicet; si miserum putamus latronem illum, qui in rotam actus, fractis cruribus, alijsque ossibus & membris, toto triduo, sub dio, media hyeme, cum suis tormentis & doloribus luctatur: quomodo non est censenda miserabilis anima, quæ plurimis annis continenter, nulla data quiete, cum tantis doloribus conficitur, quantos nemo vnquam mortalium in hac vita sustinuit? Imò verò quomodo non est dicendus homo infelix, qui dum hoc non ignorat, assiduis & quodidianis pecca-

peccatis, supplicia futura auget, dumq; pœnitentiam & afflictionem, qua breui tempore in hac vita posset peccata expiare, in futurum sæculum reijcit, vbi & tardius purgantur, & grauissimis supplicijs purgantur?

Quicquid sit felices iudico, vtpote de æterna salute securos?

2. Pet. I.

Est in hac re magna animarum illarum felicitas, quod certi de æterna salute, inferni pœnas non pertimescant: maior tamen erit nostra, si per *bona opera certam nostram vocationem faciamus*, pœnasque purgatorij tam atroces & diuturnas, pœnitentijs & corporis molestijs, sponte in hac vita susceptis, deuitemus.

Vt in tremendo illo iudicio securus sim, quid faciam?

Si securo & erecto animo esse cupis, in tremenda illa iudicij hora quando discussa causa tua, fatalis illa, & æterna in te sententia pronunciabitur, quinque ista documenta in animo tuo inscribito.

Primò, metuas iudicium illud sententiæ amque eius dum manes in hac vita, securus exemplum Apostoli Pauli, atque aliorum sanctissimorum, lectissimorumque virorum, nunc enim salutaris est metus, vtilisq; ad vitandam sententiam damnationis, tunc autem

autem quantumcumque tandem fit ille, nullo
 prorsus emolumento tibi erit.

Quare in hac vita metuam?

Habemus sanè non minorem modò me-
 tuendi causam, quam tunc habituri sumus,
 quod & nesciamus qualis sit in nos senten-
 tia proferenda, & fortasse non longe absi-
 mus ab illo momèto, cum iudicio sistemur,
 quis enim est cui sit exploratum se vsque ad
 vesperum esse victurum?

Nam Primò, si conscientiam nostram
 perlustremus, plura illic fortassis inuenie-
 mus digna damnatione quam salute; plura
 inquam peccata, quam bona opera, quippe
 qui quotidie peccata peccatis addimus, de
 virtutibus colligendis nihil cogitamus; mi-
 nora peccata siue venialia pro nihilo duci-
 mus.

Secundò, si tibi sis aliquorum bonorum
 operum conscius, fortassis quia Deus illa
 mercede & præmio temporali in hac vita
 compensauit, tibi postea dicetur, *recepisti bo-
 na in vita tua, recepisti mercedem tuam.*

Tertiò, te securam in peccatis vitam a-
 gente, nihilque minus quam de futura sen-
 tentia cogitante, fortassis Deus in secreto
 suo consilio, de te in flammam tartareas ante
 vesperam demergendo, cum suis commu-
 nicat, sententiamque firmat. Nihil minus
 Ff quam

Gen. 18.*Num.* 16.

quam de interitu cogitabant Sodomitarum quando de illo Deus cum Abrahamo colloquebatur. Chore, Dathan & Abiron, animo & cogitatione in peccato suo erant defixi, quando Moyfi Deus, de inusitata eorum morte, & punitione consilium suum aperiebat. Metuas igitur ne de te quoque simile aliquid agatur. Vides multos subita morte de medio tolli: idem tibi euenire posse persuadeas. Nec enim vires, nec modi deficiunt omnipotentem Deum, quibus te nec opinantem, altissimo peccatorum somno

2. Reg. 18.

consopitum, possit extinguere. Absalon ramis arboris cursim implicitus, fatalem lanceam hausit, cum ad optimū sanctissimumque parentem regno vitæque expellendum, furore & crudelitate raperetur. Onan filius Iudæ patriarchæ, quod illicito contactu se polluisset, & Oza Leuita, quod minus reuerenter sacram fœderis arcam contrectasset, occulta Dei virtute statim extincti, in

2. Reg. 6.*Exod.* 11.*2. Par.* 32.*4. Reg.* 19.*Isai.* 37.*Esther.* 7.*Iudic.* 13.

terram corruerunt: Sicut & primogeniti in Ægypto, & centum octoginta quinque milia hominum, in Regis Sennacherib exercitu. Holofernes nimia ebrietate sopitus, capite à muliere diminutus est; Aman è conuiuio, in malam crucem sublatus, Caue igitur ne similiter præter opinionem, ad Iudicem subito euocatus, æterna damnationis sententia ex improviso feriaris, quam in

vi.

nuentem, & nolentem resipiscere, fortassis
nunc concipit & dicat.

Ad alia perge?

Secundò, non est in solo metu, confide-
rationeque iudicij hærendum, sed per eum
ulterius progrediendum, vt metu futuræ
rationis debita contracta dissoluas. Christiani,
qui olim à Christo nomen discipulorum
acceperunt, non dissimiles sunt discipulis,
qui literis dant operam. Sicut enim illi præ-
ceptoris suo, duo quidem debent, nempè
progressum in literis, vt præceptoris labo-
rem suo profectu compensent, & pœnam
si forte deliquissent: Ita nos sub præceptore
Christo in schola Ecclesiæ virtutibus Chri-
stianis, & moribus fide catholica dignis, stu-
dere iubemur. Itaque præceptori nostro
Christo, profectum in virtutibus debemus,
vt ei occurramus viri perfecti, vitijs omni-
bus, prauisque affectionibus vacui, virtuti-
busque ornati, ne frustra tot in nobis insti-
tuendis labores insumpsisse videatur: etsi
pro fragilitate nostra, aliquid admisimus,
tenemur præceptori nostro Christo, pœ-
nas dare.

Hoc duplex debitum, vnusquisque ante
rationis diem maturè soluat, & quidem pœ-
næ peccatis debitæ, sacramento pœnitentiæ
crebrò expientur, voluntarijsque pœnis, &

Omne de-
bitum sol-
uendi com-
modissima
ratio fuerit
expresscri-
pro Prax.
Catech.
diligenter
& assidue
se exerce-
re.

carnis afflictionibus deleantur, & si que e-
thesauro Ecclesiæ indulgentiæ concessæ fue-
rint, magno studio & demissione in pecca-
torum condonationem suscipiantur. Pro-
gressus verò in virtutibus, & compressio pas-
sionum ita curari poterit, vt perfecta consili-
atione cum animo tuo seriò consideres, qui-
bus vitijs magis abundes, tum vnum aut al-
terum quod plus exhibet molestiæ ad er-
pugnandum & penitus tollendû, tibi propo-
nas; quod propositum vt mane quotidie,
implorata ope diuina est concipiendum, ita
semel iterumq; de die, potissimum vespere,
de eius obseruatione, esset ab animo tuo ex-
igenda ratio, vt quoties eo die lapsus fueris,
quantum promoueris, clarè & perspicuè in-
telligas. Superato vno vitio, ad alia, simili
modo deuincenda, si progrediaris, non dif-
ficile erit post paucos annos, depositis præ-
uis consuetudinibus, pulcherrimis virtutum
ornamentis mentem illustrare, & cum vo-
luptate Christiani hominis officium per-
agere, Deo quæ in futuro examine insignis
progressus specimen præbere.

Da & tertium remedium?

Tertiò, iuuerit multis operibus bonis,
vitam locupletari, vt illorum multitudine
peccata cooperta & obscurata non conspici-
antur, iuxta illud *beati quorum tecta sunt pecca-*

Psal. 31.

Itaque nullus dies vacuus operibus bonis prætereat, & in vespertina oratione, priusquam cubitum concedas, actiones omnes diei percurras, & bona opera cum peccatis *Vide Prax. Num. 58.* conferas, ut quo loco & flatu sint res tuæ cognoscas, more illorum qui frequenter rationes acceptorum expensorumque subducunt, ne facultates decreſcant, ſed augeantur. Si enim multis operibus auctus Chriſto iudici ſiſtaris, præſertim commiſeratione proximorum, facilius ignoſcentur leuia delicta. Quia iudicium cum miſericordia illi qui fecerit miſericordiam, & *superexaltat miſericordia iudicium*, hoc eſt, miſericordia quodammodo inſultat iuſtitia, eiſque ſeueritatem comprimit, quia *charitas operit multitudinem peccatorum*. *1. Pet. 4.* In his pietatis charitatiſq; & aliarum virtutum officijs, qui ſe quotidie exercet, poſt annos aliquot, ampliſſimum theſaurum inueniet meritorum, non aliter quam qui in ciſtam quotidie nummos aliquot, nunc aureos, nunc argenteos iniicit, poſt annos 20. aut 30. ingentem cumulum diuitiarum videt. Deus in cælo cuſtos eſt meritorum tuorum; tu multa ede quotidie, nec diem vllum ſine opere meritorio præter labi patiaris, ut theſaurum quem tibi theſaurizaueris, cum immortalis animæ voluptate, in cælo reperias, peccata hominum poenitentia

tentia tolluntur, bona vero opera nunquam in homine iusto extinguuntur.

Ex quibus bonis operibus cœlestis ille thesaurus constituitur?

Non omnia quæ nos arbitramur iuste, ad illam rem sunt idonea: Igitur omiſſa peccatorum mentione, quæ sunt mortifera, Deoque inuisa, duo sunt bonorum operum genera: Quædam viua, quæ à viro probò, & Dei amico eduntur; alia mortua quæ à peccatore. Hæc nihil ad illum theſaurum, ne poſt conuerſionem quidem peccatoris, tametiſi nobiliſſima eſſe videantur; quia quicquid agit peccator extra gratiam & charitatem conſtitutus, nihil valet ad ſalutem comparandam, & quod ſine vita gratiæ eſt editum, nunquam vitam aſſumit. Diſponitur quidem homo peccator, orationibus, ieiunijs, eleemoſynis, aptiorque redditur ad gratiam & virtutes à Deo accipiendas, ſicut de Cornelio centurione in actis Apoſtolicis legimus; ſed nihil ponit in cœlo, quod poſt hanc vitam inueniat. Priora illa ſola ad hunc theſaurum pertinent, quamdiu vita gratiæ manent informata. Cum enim anima viri iuſti mortiferum vulnus accipit, moriuntur opera illius bona, & quaſi necantur, & ſicut loquuntur Theologi, mortificantur, & ex theſauro cœleſti abijciuntur.

Quod

Quod si enim vsque ad extremam ætatem, iustitiæ operam dares, tunc autem vel vno lethali peccato, Deum offenderes, nihil tibi totius anteaetæ ætatis probitas apud Deum prodesset, sed potius obesset, quod tunc suave Christi iugum abijceres, quando ad metam peruenisses: quemadmodum ille qui ex Germania Romam, pretiosam sibi commissam sarcinam toto itinere, magno animo, patienterque ferens, ante portas Romanas, tædio affectus, in profluentem abijcit, grauius delinquere videtur, quam qui sub initium viæ à molestia superatus, illam deponit.

Quod si ad mentem redeat peccator?

Reuiuiscunt omnia eius opera bona, ante peccatum edita, atque in thesaurum cœlestem, vnde eiecta fuerant, reuertuntur. Qua ex re intelligere potes, quanto studio vitandum sit mortale peccatum, siquidem bona opera ab homine peccatore facta, neq; viuunt, neq; vnquam victura sunt, hoc est, nihil valent ad vitam æternam promerendam, neque vnquam quicquam valebunt, etiamsi in gratiam cum Deo redeat peccator, quia vitam nunquam habuerunt: & opera bona meritaque ante peccatum collecta, per peccatum ad nihilum recidunt, vt quamdiu peccatum in homine perseuerat,

nullam vim habeant ad gratiam & salutem homini conciliandam. Quocirca si quid humanitus tibi accidit, ne cuncteris illud emendare, noli immorari, multò minus immori peccato, ne quicquid piè & laudabiliter gefisti, pereat, & quicquid agis, vel in posterum acturus es, frustra & sine merito agas.

Expecto quartum securitatis remedium?

Non solum multis, sed etiam magnis & præstantibus actionibus deditum esse patet. Sunt namque tria bonorum operum genera, quæ apud Deum æstimantur digna mercede cœlesti;

Quædam minora, quale est, in nomine Christi præbere egentibus calicem aquæ frigidæ, parvam aliquam dare eleemosynam, adire subinde Ecclesias, reique diuinæ adesse, ante & post cibum precari Deum gratiasque agere, aliaque id genus leuiora, quæ passim à Christianis præstantur.

Alia sunt maiora, quæ plus molestiæ habent, & charitatis, vt liberali eleemosyna indigentium necessitates subleuare, *visitare pupillos & viduas in tribulatione eorû*, octauo die, peracta confessione, Christi corpus accipere, pueros & homines Christianæ doctrinæ rudibus instituere, &c.

Sunt alia deniq; maxima, quæ sicut plurimum habent difficultatis; ita non nisi ab arden-

ardentissima charitate proficiscuntur, quæ dici possunt heroica opera, magnitudine sua Hercule digna: Eiusmodi sunt pro fide & religione Christi, caput in discrimen vitæ obijcere, mortemque oppetere. Eadem charitate mundo cunctisque fortunis, corporisque commoditatibus relictis, nudum Christum in paupertate sequi, voluntatem iudiciumque suum alieni hominis arbitrio subijcere, ijs omnibus quæ mundus confectatur, contraria velle, & concupiscere; se totum suaque omnia in animorum lucrum expendere, nihilque mercedis in hac vita præter Deum ipsum exposcere. Itaque quo præstantioribus officijs, seu mercibus nobilioribus, ad Christum Dominum onustus redibis, acceptior eris, minusque trepidabis in illa die.

Qualia illa opera esse oportet, ut mercedem reddant securum?

Plena ac pura, hoc est nullis sordibus aspersa. Si enim inter agendum admisceas venialia leuiaque peccata, ut inter orandum distractiones animi; dans eleemosynas propter leuem aliquam inanem gloriam; purganda erunt opera, sordesque eiusmodi lachrymis, pœnitentia, confessioneque abludendæ. Si rursus pura quidem illa feceris, omnique sorde vacua, de illis tamen postea libe-

Ff 5 rius

rius loquens vel cogitans superbiam admi-
feris, plenitudinem suam & decorem amit-
tent, non aliter quàm phiala, subtili distilla-
toque liquore repleta, si aperto ore, solis ca-
lori exponatur, paulatim desittuetur liquo-
re, & pannus alioqui nitidissimus, crebra
manuū contrectatione obscuratur, & com-
maculatur.

Quod est extremum remedium?

Quintò si res sit integra, non parum faci-
et ad metum illius iudicij pellendum, minu-
endumque, vitæ genus capeffere, quo tutius
securiusque opera tua deferantur in cœlum.
Ita enim videmus mercatores, non parum
qua ratione iter suum instituant, mercesque
coemptas in patriam deuchant, esse sollici-
tos; si flumen vastissimum, cursu præceps,
vndisque æstuosum & plenum periculis sit
transmittendum, magnum ille subit pericu-
lum, qui mercibus in humeros sublatis, na-
tandi arte confusus, aquis se, suaque commit-
tit. In minore non tamen extra omne peri-
culum erit, qui in lintrem vel scapham, se-
resque suas imponet. At qui oneraria nau-
vetur, fœlicius aget; sed quia hic quoque
ventorum vi, in scopulos forte impelli po-
test, tutissimus ibit is, qui ponte conscendo
vehiculo, merces transportabit.

Non est dissimilis mundus, eiusmodi æ-
stuo-

stuoso flumini, cuius negotijs, procellis & periculis se committunt, qui totos se in molestias & curas sæculares immergunt: Qui verò vtuntur mundo, non penitus in eū effusi, sed ei tamen ob initum matrimonium, & rei familiaris curæ addicti, securius nauigant: Sacerdotes & Ecclesiastici sæculares, quibus est maior Deo seruiendi occasio, in naui sunt tutiori, ob exempla tamen & occasiones malorum, non prorsus extra periculum. At verò qui relicto sæculo, ad religionis pontem ascendunt, nihilque sibi cū mundo, quo superiores sunt, commune esse volunt, illi adeò non timent pericula mundi, vt ne conspiciant illa quidem, quippe, quibus muri quibus pons est septus, aspectum fluminis intercludunt. Metiatur quisque vires suas, & qua videbitur ratione transmittat.

DE